

ВОЛОДИМИРУ ОЛЕКСАНДРОВИЧУ ТРОЇЦЬКОМУ – 90 РОКІВ!

У лютому 2026 р. виповнилося 90 років одному з найвідоміших українських учених у галузі неруйнівного контролю, видатному організатору науки, доктору технічних наук, професору Володимирі Олександровичу Троїцькому. Свій ювілей

Володимир Олександрович зустрічає у розквіті творчих сил і з новими стратегічними здобутками.

Науковий шлях і фундаментальні досягнення на початку діяльності. Життєвий шлях ювіляра – це взірць відданості науці. Після закінчення Московського електромеханічного інституту у 1958 р., він уже в 1961 р. розпочав піонерські дослідження з використанням магнітодіелектриків у низькочастотній техніці, захистив за цією тематикою кандидатську дисертацію та підготував дві книги.

З 1964 р. діяльність В.О. Троїцького нерозривно пов'язана з Інститутом електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України (ІЕЗ). Тут він розробив теоретичні основи регулювання силових джерел живлення, що дістало назву «магнітна комутація», яка активно почала виштовхувати на узбіччя електричну комутацію. Далі він зайнявся зварювальною електродинамікою, створенням джерел живлення з прискореними переходами електричного струму й напруги через нульове значення та впровадженням резонансних джерел, що забезпечують високу якість зварювання.

Лідерство в галузі неруйнівного контролю. У 1976 р. в ІЕЗ було створено великий відділ «Неруйнівний контроль зварних з'єднань та металоконструкцій», який з того часу очолює В.О. Троїцький. Протягом десятиліть Володимир Олександрович керував розробкою та впровадженням систем неруйнівного контролю на Харцизькому трубному заводі, Чорнобильській, Запорізькій, Хмельницькій АЕС, авіаремонтних заводах, на залізниці та інших важливих підприємствах країни. Його науковий внесок охоплює практично всі сучасні методи діагностики.

Під його керівництвом:

– створено теоретичні основи намагнічування складних деталей, впроваджено ряд магнітних

дефектоскопів, зокрема рухомі пристрої на основі рідкоземельних металів; сформульовано умови, що обмежують можливості магнітних методів (з урахуванням розмагнічуючих чинників, геометрії деталей і форм частинок порошку), які застосовуються як в Україні (залізничний транспорт, мостобудування та ін.), так і за кордоном;

– створено унікальні комплекси для цифрової миттєвої (флеш) радіографії, які суттєво дешевші та ефективніші за плівкові, розроблено технологію діагностики тіл обертання (труб, реакторів) без зняття ізоляції за допомогою тангенціального просвічування, впроваджено робочі місця рентгенолога для архівації R-зображень;

– розроблено методики автоматизованого ультразвукового контролю поздовжніх і кільцевих швів труб великого діаметра з роздільною фіксацією дефектів шва та зон термічного впливу, впроваджено цифрові методи TOFD та SAFT, що засновані на ефекті дифракції хвиль, створено методики для виявлення дефектів типу «матових плям» та оксидних плівок (провісників втомних тріщин) у швах контактного зварювання.

Розроблені за його безпосередньою участю методики, державні стандарти з неруйнівного контролю, а також високотехнологічні прилади та обладнання в даній галузі знайшли широке практичне застосування.

Інновації для безпеки та оборони України. Сьогодні, реагуючи на виклики часу, професор В.О. Троїцький спрямовує свій досвід на потреби оборони та безпеки країни. Під його керівництвом та за безпосередньої участі розроблено:

– спеціалізований міношукач для ефективного розмінування сільськогосподарських земель, що має критичне значення для відновлення економіки;

– наземний дрон для виконання завдань на передовій без ризику для життя бійців.

Міжнародний авторитет та участь в європейських наукових проектах. В.О. Троїцький – учений зі світовим ім'ям. Його високий авторитет і професійне визнання підтверджується членством у Міжнародній академії неруйнівного контролю. Діяльність на міжнародній арені включає:

– участь у європейських наукових проектах «Long Range Ultrasonic Condition Monitoring» (LRUCM) та «Detection of Safety Critical Cracks and Corrosion in Ships Using Novel Sensors and

З президентом Міжнародного комітету з НК Mike Farley

Systems Based on Ultrasonic Linear Phased Array Technology) (SHIP INSPECTOR);

- роботу в Міжнародному комітеті з НК (ICNDT), Європейській федерації (EFNDT) та технічному комітеті ISO TC-135 «Неруйнівний контроль» Міжнародної організації із стандартизації;
- участь у підготовці фахівців за програмами Міжнародної агенції з атомної енергії (МАГАТЕ);
- участь у заснуванні Міжнародної академії неруйнівного контролю (ANDTI).

Визнання та громадська діяльність. У 1990 р. спільно зі своїми соратниками Ю.М. Посипайком та О.С. Боровиковим він став одним із ініціаторів та співзасновників Українського товариства неруйнівного контролю та технічної діагностики і був обраний його Головою. Як заступник голови Технічного комітету стандартизації ТК-78 «Технічна діагностика та неруйнівний контроль» він керував розробкою понад 60 державних стандартів. Він був одним з ініціаторів створення у 1989 р. журналу «Технічна діагностика та неруйнівний контроль» та багато років був заступником головного редактора. Ним проведена велика робота з перетворення неруйнівного контролю в інженерну професію, якій зараз навчають в кількох університетах країни.

Його науковий доробок вражає: понад 850 друкованих праць, 15 книг та численні патенти. За визначні заслуги В.О. Троїцькому присвоєно звання «Заслужений діяч науки і техніки України», він удостоєний Премії Ради Міністрів СРСР та Державної премії України в галузі науки і техніки.

З головою Технічного комітету ISO TC 135 Hajime Hatano

З президентом ANDTI Giuseppe Nardoni

Дирекція та колектив відділу №4 Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона, колеги, учні та редколегія журналу «Технічна діагностика та неруйнівний контроль» щиро вітають Вас із ювілеєм!

Захоплюємося Вашою невтомною енергією, гострим розумом і здатністю поєднувати фундаментальну науку з практичними потребами країни.

Бажаємо Вам міцного, «неруйнівного» здоров'я, невичерпної наснаги для нових новаторських рішень та якнайшвидшої нашої спільної Перемоги.

Нехай Ваш шлях і надалі надихає українську наукову спільноту!